

VESTNÍK

**MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Čiastka 11-14

Dňa 11. júna 2021

Ročník 69

OBSAH:

Normatívna časť:

11. Rozhodnutie o zmene zriaďovacej listiny Nemocnice Rázsochy
12. Štatút Bezpečnostného výboru Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre oblasť informačnej a kybernetickej bezpečnosti
13. Koncepcia odboru radiačná ochrana

Oznamovacia časť:

Oznámenie o stratách pečiatok

11.**Rozhodnutie
o zmene zriaďovacej listiny Nemocnice Rázsochy**

Bratislava 18.05.2021

Číslo: S15844-2021-OZZAP-1

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ako zriaďovateľ štátnych príspevkových organizácií podľa ustanovenia § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

**mení a dopĺňa
s účinnosťou od 01. júna 2021**

zriaďovaciu listinu Nemocnice Rázsochy zo dňa 29.05.2017, číslo: Z25580-2017-OZZAP, v znení neskorších zmien a dodatkov (ďalej len „zriaďovacia listina“)

takto:

- 1) V Článku IV. Názov príspevkovej organizácie sa slová: „Nemocnica Rázsochy“

vypúšťajú a nahrádzajú sa slovami:

„Zdravotnícka implementačná agentúra (ďalej aj ako „ZIA““

- 2) V Článku V. Forma hospodárenia príspevkovej organizácie, v bode 2. sa slová: „Nemocnica Rázsochy“

vypúšťajú a nahrádzajú sa slovami:

„Zdravotnícka implementačná agentúra“

- 3) V Článku V. Forma hospodárenia príspevkovej organizácie, v bode 3. sa slová: „Nemocnica Rázsochy“

vypúšťajú a nahrádzajú sa slovami:

„Zdravotnícka implementačná agentúra“

- 4) V Článku VII. Predmet činnosti príspevkovej organizácie sa body 1. až 6.

vypúšťajú a nahrádzajú sa bodom 1.:

„1. Predmetom činnosti príspevkovej organizácie je projektové plánovanie, projektová príprava a projektový manažment projektov modernizácie zdravotníckej infraštruktúry. Predmetom činnosti príspevkovej organizácie je najmä analytická činnosť, konzultačná činnosť, koordinačná činnosť, metodická činnosť, kontrolná činnosť, podporná činnosť vo verejnom obstarávaní, príležitostné spoločné obstarávania, supervízia nad implementáciou projektov, návrhy na optimalizáciu procesov v oblasti digitalizácie, automatizácie a informačných technológií, vypracúvanie štúdií, tvorba koncepcií, plánov, metodických usmernení a manuálov, realizácia a podpora aktivít na základe požiadaviek zriaďovateľa, ak táto nie je v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov zakázaná, obmedzená, upravená odlišne alebo podlieha schváleniu iných štátnych orgánov a organizácií alebo iných subjektov.“

5) V Článku IXb. Výber zástupcu štátu, sa znenie ods. 3, dopĺňa o písm. f) :

„f) iné kritériá a požiadavky určené zriaďovateľom v oznámení o vyhlásení výberového konania.“

6) V Článku X. Dozorný orgán príspevkovej organizácie sa znenie ods. 3):

3) Členov dozorného orgánu vymenúva a odvoláva zriaďovateľ podľa nasledujúceho ustanovenia:

- Prvého a druhého člena dozorného orgánu vyberie zriaďovateľ z radov zástupcov zriaďovateľa,
- Tretieho člena dozorného orgánu vyberie zriaďovateľ na základe návrhu zo strany Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

vypúšťa a nahrádza sa novým znením:

„3) Členov dozorného orgánu vymenúva a odvoláva zriaďovateľ podľa nasledujúceho ustanovenia:

- Prvého a druhého člena dozorného orgánu vyberie zriaďovateľ z radov zástupcov zriaďovateľa,
- Tretieho člena dozorného orgánu vyberie zriaďovateľ na základe návrhu Ministerstva financií Slovenskej republiky.“

7) V Článku X. Dozorný orgán príspevkovej organizácie, ods. 7 sa slovné spojenie „za kalendárny rok“

vypúšťa a nahrádza sa slovným spojením:

„za kalendárny štvrtýrok“.

Vladimír Lengvarký
minister

12.**Štatút
Bezpečnostného výboru
Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky
pre oblasť informačnej a kybernetickej bezpečnosti**

Minister zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len "minister") zriaďuje podľa § 5 ods. 4 druhej vety zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a v súlade s Organizačným poriadkom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) Bezpečnostný výbor Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre oblasť informačnej a kybernetickej bezpečnosti (ďalej len „Výbor“) ako svoj stály poradný orgán na zabezpečenie odborného riadenia v oblasti informačnej a kybernetickej bezpečnosti. Zriadenie Výboru vyplýva z právnych noriem uvedených v čl. II ods. 1 písm. e.) tohto štatútu.

**Článok I
Úvodné ustanovenia**

1. Výbor je poradným orgánom ministra pre oblasť informačnej a kybernetickej bezpečnosti.
2. Tento štatút upravuje postavenie, pôsobnosť, zloženie a úlohy Výboru.

**Článok II
Pôsobnosť a úlohy Výboru**

Výbor plní najmä tieto úlohy:

1. iniciuje a posudzuje návrhy na revíziu bezpečnostnej politiky a nadväzných bezpečnostných smerníc ministerstva, posudzuje vplyvy na ochranu údajov, ako aj ďalšie dokumenty týkajúce sa informačnej a kybernetickej bezpečnosti, ochrany osobných údajov a zabezpečenia súladu s požiadavkami:
 - a) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), *per analogiam* zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - b) zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - c) zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - d) vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 362/2018 Z. z., ktorou sa ustanovuje obsah bezpečnostných opatrení, obsah a štruktúra bezpečnostnej dokumentácie a rozsah všeobecných bezpečnostných opatrení,
 - e) vyhlášky Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu č. 179/2020 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob kategorizácie a obsah bezpečnostných opatrení informačných technológií verejnej správy,
 - f) vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 436/2019 Z. z. o audite kybernetickej bezpečnosti a znalostnom štandarde audítora,
 - g) vyhlášky Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu č. 78/2020 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy;
 - h) vyhláška Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu č. 85/2020 Z. z. o riadení projektov.

2. na základe uznesenia z rokovania Výboru predkladá ministromi na schválenie návrh zodpovednosti za implementáciu a uplatňovanie jednotlivých opatrení a postupov kybernetickej bezpečnosti a informačnej bezpečnosti v organizácii;
3. koordinuje a metodicky usmerňuje plnenia stanovených úloh a požiadaviek v oblasti informačnej a kybernetickej bezpečnosti vyplývajúcich z legislatívy v podmienkach ministerstva, organizáciách v zakladateľskej alebo zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva a subjektov pôsobiacich v rezorte zdravotníctva;
4. vyhodnocuje realizáciu požiadaviek vyplývajúcich z bezpečnostnej politiky a nadväzných bezpečnostných smerníc ministerstva;
5. navrhuje opatrenia a postupy na zvýšenie a udržanie primeranej informačnej bezpečnosti a zabezpečenie súladu s bezpečnostnou legislatívou najmä pri zásadných zmenách v informačnom systéme, ktoré predkladá ministromi;
6. zadáva a schvaľuje úlohy členom Výboru a Výborom vytvorených pracovných skupín,
7. koordinuje a prerokúva procesy, roly, stratégie a technológie v organizačnej, personálnej a technickej oblasti, ktorých cieľom je zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti počas životného cyklu sietí a informačných systémov;
8. prerokúva aktivity súvisiace s informačnou bezpečnosťou, podozrivé udalosti a prijíma závery k prípadným kybernetickým a bezpečnostným incidentom;
9. prerokúva analýzy rizík, posudzuje ich závažnosť, odporúča opatrenia na riešenie a riadenie existujúcich rizík ako aj predchádzanie a akceptáciu rizík informačnej a kybernetickej bezpečnosti ministerstva;
10. metodicky usmerňuje aktualizáciu a dopracovanie metodiky riadenia informačnej a kybernetickej bezpečnosti;
11. navrhuje a prerokúva dokumenty a odporúčania v oblasti informačnej a kybernetickej bezpečnosti ako aj ochrany osobných údajov, pri ktorých vychádza zo všeobecne akceptovaných štandardov riadenia informačných technológií, ktoré vychádzajú z uznaných technických noriem a z metodických usmernení orgánu vedenia správy informačných technológií verejnej správy;
12. navrhuje postupy na budovanie bezpečnostného povedomia a osvetu zamestnancov ministerstva, zamestnancov organizácií v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti ministerstva a ďalších subjektov pôsobiacich v rezorte zdravotníctva.

Článok III **Zloženie Výboru**

1. Výbor je zložený z predsedu, podpredsedu a ďalších členov, ktorých do funkcie vymenúva a z funkcie odvoláva minister.
2. Predsedom Výboru je z poverenia ministra generálny tajomník služobného úradu. Podpredsedom Výboru je bezpečnostný manažér ministerstva. Funkciu tajomníka Výboru plní zamestnanec odboru informačnej bezpečnosti ministerstva.
3. Výbor sa skladá zo zástupcov ministerstva a odborníkov z oblasti informačnej a kybernetickej bezpečnosti subjektov pôsobiacich v rezorte zdravotníctva.
4. Výbor sa skladá najmenej z 9 členov nasledovne:
 - a) predseda: generálny tajomník služobného úradu ministerstva,
 - b) podpredseda: bezpečnostný manažér ministerstva,
 - c) zodpovedná osoba za ochranu osobných údajov (Data Protection Officer - DPO) ministerstva,
 - d) riaditeľ odboru informatiky ministerstva,
 - e) poverený zamestnanec odboru informačnej bezpečnosti ministerstva,

- f) riaditeľ odboru právneho ministerstva,
 - g) riaditeľ odboru legislatívneho ministerstva,
 - h) generálny riaditeľ sekcie zriaďovateľských, zakladateľských a akcionárskych práv ministerstva,
 - i) generálny riaditeľ NCZI.
5. Predseda Výboru v prípade potreby navrhne vymenovať ďalších členov Výboru, maximálne štyroch. Za ďalšieho člena Výboru môže byť vymenovaný zamestnanec ministerstva alebo zamestnanec organizácie v zakladateľskej alebo zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva, ktorého funkčné zariadenie spadá pod oblasť kybernetickej bezpečnosti. Návrh schváli gremiálna porada ministra a minister.
6. Členstvo vo Výbore je nezastupiteľné a čestné.
7. Členstvo vo Výbore zaniká:
- a) smrťou člena alebo jeho vyhlásením za mŕtveho,
 - b) odvolaním člena v prípade člena vymenovaného v zmysle čl. III ods. 5 tohto štatútu,
 - c) ukončením prípadne zmenou štátnozamestnaneckého, pracovného pomeru alebo iného obdobného pracovného vzťahu člena v organizácii, v ktorej v čase vymenovania pracoval,
 - d) skončením výkonu funkcie,
 - e) vzdaním sa členstva v prípade člena vymenovaného v zmysle čl. III ods. 5 tohto štatútu.
8. Minimálne jeden z členov Výboru musí byť osobou oprávnenou oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami stupňa utajenia „vyhradené“ v zmysle zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s oprávnením oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami z dôvodu plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Článok IV Predseda Výboru

Predseda Výboru plní najmä tieto úlohy :

- a) riadi Výbor a zodpovedá za jeho činnosť ministromi,
- b) zvoláva a vedie zasadnutia Výboru,
- c) vymenúva a odvoláva tajomníka Výboru,
- d) navrhuje a schvaľuje program rokovania Výboru,
- e) schvaľuje zápisnice z rokovaní Výboru,
- f) vyhodnocuje plnenie stanovených úloh a účinnosť prijímaných opatrení a navrhuje ďalší postup,
- g) vymenúva a odvoláva vedúcich pracovných skupín a ich členov,
- h) z vlastnej iniciatívy alebo na návrh člena Výboru prizýva na rokovanie Výboru o konkrétnom bode programu expertov a ďalšie osoby.

Článok V Podpredseda Výboru

Podpredseda výboru plní najmä tieto úlohy:

- a) zastupuje predsedu Výboru v čase jeho neprítomnosti,
- b) vedie rokovania Výboru v čase neprítomnosti predsedu,
- c) zastupuje Výbor mimo ministerstva na základe poverenia predsedu Výboru,
- d) vykonáva ďalšie činnosti podľa pokynov predsedu Výboru.

Článok VI Člen Výboru

Člen Výboru plní najmä tieto úlohy:

- a) zúčastňuje sa na rokovaníach Výboru,
- b) vyjadruje sa k prerokovávaným materiálom, navrhnutým stanoviskám a odporúčaniam,
- c) pripravuje materiály týkajúce sa svojej oblasti pôsobnosti,
- d) členovia Výboru majú právo žiadať od jednotlivých útvarov ministerstva, organizácií v zakladateľskej a zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva ako aj subjektov pôsobiacich v rezorte zdravotníctva všetky súvisiace informácie potrebné pre plnenie si povinností ministerstva z vyplývajúcich právnych noriem uvedených v článku II ods. 1 tohto štatútu a ďalších neskôr prijatých všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky týkajúcich sa ochrany osobných údajov, informačnej a kybernetickej bezpečnosti tak, aby povinnosti ministerstva mohli byť plnené riadne a včas a v kvalite požadovanej príslušnými právnymi predpismi. Predmetné sa nevzťahuje na materiály obsahujúce skutočnosti, na ktoré sa vzťahuje mlčanlivosť v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na údaje, ktoré sa sprístupňujú podľa osobitného predpisu,
- e) člen Výboru je povinný sa pri plnení úloh Výboru na požiadanie preukázať menovacím dekrétom,
- f) plní úlohy uložené Výborom.

Článok VII Tajomník výboru

1. Tajomník Výboru plní najmä tieto úlohy:
 - a) organizačne, technicky a administratívne zabezpečuje prípravu a priebeh zasadnutí Výboru,
 - b) zúčastňuje sa zasadnutí Výboru,
 - c) vyhotovuje zápisnice zo zasadnutí Výboru,
 - d) informuje Výbor o plnení úloh vyplývajúcich zo zasadnutí Výboru,
 - e) vykonáva archiváciu dokumentov súvisiacich s činnosťou Výboru v súlade s príslušnými právnymi predpismi.
2. Tajomník výboru nie je členom Výboru, nemôže byť členom pracovných skupín a nemá hlasovacie právo.

Článok VIII Pracovné skupiny

1. V prípade potreby si môže Výbor zriaďovať pracovné skupiny pre plnenie špecifických úloh. Výbor môže do pracovných skupín prizvať externé odborné subjekty a osoby, ktorých predmetom činnosti je informačná a kybernetická bezpečnosť. Výbor môže navrhnúť vytvorenie pracovnej skupiny na plnenie svojich úloh, zloženú na základe princípu odbornosti, ktorej členmi môžu byť aj osoby, ktoré nie sú členmi Výboru. Vedúcim pracovnej skupiny je vždy člen Výboru, ktorého určí predseda Výboru.
2. Pracovná skupina sa primerane riadi týmto štatútom.
3. Zriadenie pracovnej skupiny musí schváliť Výbor.
4. Činnosť pracovnej skupiny riadi vedúci pracovnej skupiny.
5. Člen pracovnej skupiny :
 - a) sa zúčastňuje rokovaní Výboru, ak je pozvaný,
 - b) sa vyjadruje k prerokovávaným materiálom Výboru,

- c) pripravuje odborné materiály a stanoviská týkajúce sa zadanej špecifickej úlohy, ktorú rieši pracovná skupina,
- d) obhajuje odborné materiály a stanoviská vypracované pracovnou skupinou na rokovaní Výboru; túto úlohu spravidla zabezpečuje vedúci pracovnej skupiny,
- e) plní úlohy uložené Výborom.

Článok IX **Záverečné ustanovenia**

1. Spôsob a priebeh rokovania Výboru, hlasovanie a schvaľovanie uznesení Výboru, ako aj ďalšie náležitosti rokovania výboru upravuje Rokovací poriadok Výboru. Zmenu Rokovacieho poriadku schvaľuje Výbor na rokovaní.
2. V rámci schváleného ročného rozpočtu Ministerstvo materiálne, administratívne a finančne zabezpečuje činnosť Výboru v súlade so zabezpečením ochrany údajov a informácií podľa všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky.
3. Financovanie činnosti Výboru zahŕňa:
 - a) náklady na primerané občerstvenie počas rokovania komisie,
 - b) náklady na primerané množstvo kancelárskeho materiálu na zasadnutiach Výboru.
4. Z titulu členstva vo Výbore a/alebo činnosti vo Výbore alebo v pracovnej skupine nevzniká nárok na finančnú odmenu.
5. Členovia Výboru, tajomník Výboru, prizvané osoby a členovia pracovných skupín sú povinní zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone svojej funkcie v súvislosti so svojím členstvom vo Výbore, resp. v pracovnej skupine Výboru alebo inou činnosťou vo vzťahu k Výboru, resp. pracovnej skupine Výboru. Povinnosť mlčanlivosti trvá aj po skončení akejkoľvek ich činnosti vo vzťahu k Výboru, resp. pracovnej skupine Výboru ako aj po ukončení štátnozamestnaneckého, pracovného pomeru alebo iného obdobného pracovného vzťahu k ministerstvu alebo k organizácii v zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti ministerstva. Povinnosť mlčanlivosti ich môže v konkrétnom prípade zbaviť len minister.
6. Zmeny štatútu schvaľuje na návrh Výboru gremiálna porada ministra, pričom platnosť a účinnosť týchto zmien nastáva dňom jeho zverejnenia vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Článok X **Zrušovacie ustanovenia**

Zrušuje sa Štatút bezpečnostného výboru Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre oblasť informačnej a kybernetickej bezpečnosti uverejnený dňa 01. 08. 2019 vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Článok XI **Účinnosť**

Tento štatút nadobúda platnosť a účinnosť dňom jeho uverejnenia vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Vladimír Lengvarský
minister

13.

KONCEPCIA ODBORU RADIAČNÁ OCHRANA

Číslo: OOZPŽ/5687/2021

Dňa: 31. mája 2021

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 45 ods. 1 písm. a) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva túto koncepciu.

1. Náplň činnosti odboru

1.1. Náplň a hlavné úlohy odboru, vymedzenie a organizácia činnosti odboru

Radiačná ochrana je samostatný špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá sledovaním a hodnotením účinkov ionizujúceho žiarenia na zdravie pracovníkov, obyvateľov a pacientov, ktorí sa podrobujú lekárskeho ožiareniu, ako aj na jednotlivé zložky životného prostredia a potravinového reťazca. Cieľom činnosti odboru je zabezpečiť efektívnu a účinnú ochranu zdravia pred negatívnymi účinkami ionizujúceho žiarenia, usmerňovať a regulovať vykonávanie ľubovoľnej činnosti vedúcej k ožiareniu, bezpečné používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia, plánovanie a vykonávanie zásahov pri mimoriadnych radiačných udalostiach a núdzových radiačných situáciách, pri nálezoch rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu, usmerňovať a kontrolovať vykonávanie ochranných opatrení a preventívnych opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany a na obmedzenie ožiarenia pracovníkov a obyvateľov a informovať verejnosť o možných následkoch ožiarenia, ohrození zdravia a o rizikách spojených s ožiarovaním ionizujúcim žiarením a o opatreniach na zníženie ožiarenia.

Odbor radiačnej ochrany ďalej zabezpečuje vykonávanie štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrane pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a pri svojej činnosti vychádza z ustanovení slovenských právnych predpisov,¹⁾ európskych smerníc a všeobecne uznávaných medzinárodných usmernení a odporúčaní v oblasti radiačnej ochrany.

Hlavnou úlohou činnosti odboru radiačnej ochrany je zabezpečiť nevyhnutnú ochranu zdravia pracovníkov, pacientov a obyvateľov pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia, pri plánovanom využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve pri diagnostike a liečbe pacientov v rádiológii, nukleárnej medicíne a v radiačnej onkológii, pri prevádzke jadrovej energetiky, jadrových zariadení, pri nakladaní s vyhoretým jadrovým palivom a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi, pri využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v priemysle, pôdohospodárstve a veterinárnej medicíne, v školstve, vo vede a výskume a v ďalších oblastiach využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia a pri činnostiach v prostredí prírodného ionizujúceho žiarenia, ktoré vyžadujú usmerňovanie. V prípade mimoriadnej radiačnej udalosti a núdzovej radiačnej situácie je úlohou odboru usmerňovať a navrhovať opatrenia na zabezpečenie ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia a obmedzenie ožiarenia pracovníkov, obyvateľov a zasahujúcich osôb.

Náplňou činnosti odboru radiačnej ochrany je

- 1) vykonávanie štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany,

¹⁾ Zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 69/2020 Z. z.

- 2) kontrola zabezpečenia ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľov pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany,
- 3) sledovanie a hodnotenie vplyvu vykonávaných činností vedúcich k ožiareniu a prevádzky pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia na ožiarenie pracovníkov a obyvateľov,
- 4) sledovanie dodržiavania limitov ožiarenia pracovníkov a obyvateľov,
- 5) určovanie autorizovaných limitov ožiarenia na pracoviskách pri využívaní zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- 6) hodnotenie nadexpozícií pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- 7) hodnotenie účinkov ionizujúceho žiarenia na zdravie pracovníkov a obyvateľov,
- 8) sledovanie, hodnotenie a usmerňovanie ožiarenia pacientov pri vykonávaní vyšetrení a liečby s využitím ionizujúceho žiarenia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a vykonávaní biomedicínskeho výskumu,
- 9) vydávanie odborných usmernení, návodov a odporúčaní na zabezpečenie radiačnej ochrany,
- 10) vydávanie opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany a na obmedzenie ožiarenia zamestnancov a obyvateľov,
- 11) kontrola zaistenia bezpečnosti a ochrany zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- 12) určovanie požiadaviek na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ožiareními radónom a prírodnými rádionuklidmi na pracoviskách a vo vnútornom ovzduší budov,
- 13) kontrola plnenia požiadaviek na zabezpečenie radiačnej ochrany pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu v prostredí s prírodnými zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- 14) usmerňovanie používania spotrebných výrobkov s pridanými rádionuklidmi,
- 15) vydávanie pokynov na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany,
- 16) určovanie požiadaviek na nakladanie s rádioaktívnymi látkami, rádioaktívnymi odpadmi, inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi a rádioaktívnymi materiálmi neznámeho pôvodu,
- 17) vedenie centrálného registra dávok pracovníkov v Slovenskej republike,
- 18) vedenie centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia v Slovenskej republike,
- 19) vedenie evidencie oznamovaných, registrovaných a povolených činností vedúcich k ožiareniu a poskytovaných služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany,
- 20) vedenie evidencie o prevádzkovateľoch a pracoviskách so zvýšeným ožiareními prírodným ionizujúcim žiarením,
- 21) vedenie evidencie o prevádzkovateľoch a pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- 22) vykonávanie špecializovaných dozimetrických, spektrometrických, rádiometrických a rádiochemických analýz a meraní vzoriek životného prostredia, pracovného prostredia a potravinového reťazca na účely hodnotenia dávkovej záťaže pracovníkov a obyvateľov,
- 23) vykonávanie monitorovania radiačnej situácie na území Slovenskej republiky, zber a spracovanie údajov o výsledkoch monitorovania v Slovenskej republike na hodnotenie vplyvu žiarenia na zdravie obyvateľov,
- 24) zabezpečenie radiačnej ochrany pri záchytech rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu s cieľom zabrániť ich zneužitiu na nelegálnu manipuláciu, vrátane možnosti ich zneužitia na teroristické účely,
- 25) zabezpečenie pripravenosti a odozvy na vznik núdzových situácií,
- 26) určovanie referenčných úrovní na optimalizáciu ožiarenia osôb v núdzovej situácii ožiarenia,
- 27) poskytovanie informácií o možných následkoch ožiarenia a o opatreniach na ich obmedzenie osobám, ktoré boli ožiarené alebo rádioaktívne kontaminované,

- 28) poskytovanie základných informácií obyvateľom zasiahnutým v núdzovej situácii o aktuálnej radiačnej situácii, rizikách ožiarenia a ohrozenia zdravia spôsobených ožiareními a o opatreniach na zníženie ožiarenia, ktoré má obyvateľstvo vykonať v núdzovej situácii,
- 29) spolupráca s klinikami pracovného lekárstva a toxikológie a inými pracoviskami pracovného lekárstva pri posudzovaní poškodenia zdravia ionizujúcim žiarením.

Odbor radiačnej ochrany sa ďalej podieľa na

- 1) overovaní odbornej spôsobilosti osôb na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu,
- 2) činnosti radiačnej monitorovacej siete Slovenskej republiky a monitorovaní radiačnej situácie v životnom prostredí a hodnotení obsahu rádioaktívnych látok v zložkách životného prostredia a v potravinovom reťazci a informovaní inštitúcií Európskej únie o radiačnej situácii v Slovenskej republike,
- 3) kontrole radiačnej situácie v okolí prevádzkovaných jadrových zariadení a sledovaní ich vplyvu na životné prostredie a obyvateľov,
- 4) riešení mimoriadnych situácií a vykonávaní opatrení pri strate kontroly nad zdrojmi ionizujúceho žiarenia a pri náleze rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu,
- 5) pripravenosti na odozvu na núdzovú situáciu a na hodnotení následkov núdzovej situácie a účinnosti vykonaných ochranných opatrení,
- 6) informovaní obyvateľov o radiačnej situácii, rizikách spôsobených ožiareními, možných núdzových situáciách a ich možných dôsledkoch na zdravie obyvateľov a na životné prostredie,
- 7) informovaní obyvateľov o monitorovaní rádioaktívnych látok v pitnej vode,
- 8) riešení národných programov a medzinárodných programov významných pre radiačnú ochranu,
- 9) spolupráci v oblasti radiačnej ochrany s ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy,
- 10) spolupráci s medzinárodnými inštitúciami v oblasti radiačnej ochrany - Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, Vedecký výbor Organizácie spojených národov pre sledovanie účinkov atómového žiarenia na ľudí, Medzinárodná asociácia pre radiačnú ochranu, Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany, Svetová zdravotnícka organizácia,
- 11) zabezpečovaní medzinárodnej spolupráce v oblasti radiačnej ochrany s orgánmi Európskej únie, príslušnými orgánmi a inštitúciami iných členských štátov Európskej únie, vrátane plnenia záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, a kontroluje plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv.

1.2. Sieť pracovísk a organizačná štruktúra odboru

Pracoviská odboru radiačnej ochrany sa zriaďujú ako samostatný odbor na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Regionálnom úrade verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave, Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach a Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nitre.

Organizačná štruktúra odborov radiačnej ochrany na úradoch verejného zdravotníctva vychádza zo skladby a špecifik jednotlivých pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, náročnosti a rozsahu problematiky radiačnej ochrany riešenej v danom regióne.

Oddelenia v rámci odborov sa zriaďujú podľa potrieb regiónu, pričom sa prihliada na

- a) sociálno-ekonomické charakteristiky regiónu,
- b) geografické charakteristiky regiónu a hustotu osídlenia,
- c) charakteristiku regiónu z hľadiska počtu pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, počtu pracovísk v priemysle, baníctve, školstve, vede a výskume a v iných oblastiach využívania zdrojov ionizujúceho žiarenia,

- d) špecifiká regiónu vzhľadom na výskyt rádionuklidov v životnom prostredí,
- e) potreby národných programov a medzinárodných programov v oblasti radiačnej ochrany,
- f) iné špecifiká regiónu.

Odbory radiačnej ochrany sa z hľadiska zabezpečenia plnenia úloh a vykonávania štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany, rozsahu a špecifikácie vykonávanej činnosti členia na

- a) oddelenie radiačnej ochrany na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- b) oddelenie radiačnej ochrany v jadrovo-palivovom cykle a pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi,
- c) oddelenie hodnotenia zdravotných rizík ionizujúceho žiarenia a usmerňovania ožiarenia pracovníkov, obyvateľov a pacientov,
- d) oddelenie prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- e) oddelenie monitorovania, laboratórných analýz a havarijnej pripravenosti,
- f) oddelenie centrálnych registrov, evidencie a informačných systémov v radiačnej ochrane.

Členenie odboru zabezpečuje aj možnosť jeho ďalšieho rozvoja podľa aktuálnych požiadaviek v oblasti radiačnej ochrany.

Na zabezpečenie špecializovaných činností a ďalšieho rozvoja odboru podľa aktuálnych požiadaviek v oblasti radiačnej ochrany, sa v rámci jednotlivých odborov zriaďujú podľa potreby na základe rozhodnutia hlavného hygienika Slovenskej republiky dočasne alebo trvale aj ďalšie organizačné jednotky alebo odborné pracovné skupiny a po schválení Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky aj národné referenčné centrá. Tieto budú určené na plnenie osobitných špecifických úloh, pre potreby ďalšieho rozvoja podľa aktuálnych požiadaviek v oblasti radiačnej ochrany, metodického usmerňovania plnenia úloh odboru, stanovenia referenčných metód a štandardov, vykonávania expertíznej a publikačnej činnosti, zabezpečenia zaškoľovania v nových terénnych metodikách a laboratórných metodikách, navrhovania hlavných smerov rozvoja odboru a na prípravu podkladov na realizáciu koncepcie odboru v praxi, usmerňovania a kontroly výkonu štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany, usmerňovania plnenia úloh vyplývajúcich zo smerníc, nariadení a odporúčaní Európskej komisie, navrhovania opatrení na zefektívnenie činnosti odboru, spoluprácu pri príprave všeobecne záväzných právnych predpisov a príprave návrhov na personálne a materiálno-technické vybavenie pracovísk odboru.

Odbor radiačnej ochrany, zriadený na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, koordinuje a odborne riadi v oblasti radiačnej ochrany pracovnú činnosť odborov radiačnej ochrany zriadených na príslušných regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.²⁾

Odborno-metodické vedenie spočíva v

- a) navrhovaní hlavných smerov rozvoja odboru a príprave podkladov na realizáciu koncepcie odboru v praxi,
- b) metodickom usmerňovaní plnenia úloh odboru,
- c) usmerňovaní a kontrole výkonu štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany,
- d) usmerňovaní plnenia úloh vyplývajúcich zo smerníc, nariadení a odporúčaní Európskej komisie,
- e) navrhovaní opatrení na zefektívnenie činnosti odboru,
- f) spolupráci pri príprave všeobecne záväzných právnych predpisov,
- g) príprave návrhov na personálne a materiálno-technické vybavenie pracovísk odboru.

²⁾ § 6 ods. 1 písm. n) zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 69/2020 Z. z.

1.3. Charakteristika odboru

Odbor radiačnej ochrany možno charakterizovať ako odbor, ktorého cieľom je zabezpečiť efektívnu a účinnú ochranu zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia a umožniť pritom bezpečné využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia a jadrovej energie, usmerňovať a regulovať vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu, služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany a regulovať radiačnú záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, jednotlivcov z obyvateľstva a populácie ako celku tak, aby sa obmedzilo ožiarenie pracovníkov a obyvateľov, vylúčil vznik deterministických poškodení zdravia a riziko vzniku stochastických účinkov sa znížilo na úroveň prijateľnú pre jednotlivcov a spoločnosť, vrátane usmerňovania a kontroly vykonávania ochranných opatrení a preventívnych opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany pri mimoriadnych radiačných udalostiach a núdzových radiačných situáciách a pri náleze rádioaktívnych materiálov neznámeho pôvodu.

Pri zabezpečovaní radiačnej ochrany sa v praxi vychádza zo súboru medzinárodne akceptovaných, vzájomne konzistentných základných princípov a zásad radiačnej ochrany. Základnou podmienkou vykonávania činností vedúcich k ožiareniu je ich odôvodnenosť. Za odôvodnenú činnosť sa považuje taká činnosť vedúca k ožiareniu, pri ktorej predpokladaný prínos pre osobu alebo pre spoločnosť prevažuje nad zdravotnou ujmom, ktorú môže táto činnosť spôsobiť. Druhým základným princípom radiačnej ochrany je optimalizácia ožiarenia. Každý, kto vykonáva činnosť vedúcu k ožiareniu, alebo činnosť v prostredí so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením, je povinný zabezpečiť, aby počet ožiarených osôb, úroveň a pravdepodobnosť ich ožiarenia boli trvalo udržiavané na čo najnižšej rozumne dosiahnuteľnej úrovni vzhľadom na aktuálnu úroveň vedecko-technických poznatkov a na ekonomické a spoločenské faktory. Ďalším základným princípom je neprekročenie limitov ožiarenia pracovníkov, žiakov, študentov alebo obyvateľov.

Na základe vedeckých poznatkov o účinkoch ionizujúceho žiarenia a podkladov získaných pri výkone štátneho dozoru odbor navrhuje všeobecné opatrenia a hodnotí konkrétne opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany zdravia osôb.

V súlade s legislatívou Európskej únie sa odbor podieľa na príprave odborných podkladov pre legislatívne predpisy v oblasti radiačnej ochrany. Pripravuje podklady pre usmerňovanie ochrany zdravia pri činnostiach vedúcich k ožiareniu a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany v rôznych oblastiach hospodárstva, zdravotníctva, vedy a výskumu. Podieľa sa tiež na hodnotení a usmerňovaní ožiarenia obyvateľstva z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia v životnom prostredí.

Pracovníci odboru radiačnej ochrany sa zúčastňujú na riešení národných programov a medzinárodných programov a projektov, ktoré sú významné pre ochranu zdravia pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia. Odbor radiačnej ochrany realizuje programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike. Výkonom štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany zabezpečuje kontrolu dodržiavania právnych predpisov pri vykonávaní činností vedúcich k ožiareniu a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany tak, aby akákoľvek činnosť vykonávaná so zdrojmi ionizujúceho žiarenia mala minimálny negatívny vplyv na zdravie ľudí.

1.4. Vzťah odboru k ostatným vedným odborom – spolupráca

Odbor radiačnej ochrany pri svojej odbornej činnosti spolupracuje s

- a) ostatnými odbormi úradov verejného zdravotníctva,
- b) inými medicínskymi a prírodovednými odbormi,

- c) Úradom jadrového dozoru Slovenskej republiky pri zabezpečovaní radiačnej ochrany v jadrovopalivovom cykle a pri nakladaní s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi,
- d) ústrednými orgánmi štátnej správy pri monitorovaní radiačnej situácie v Slovenskej republike, pri pripravenosti na havarijnú odozvu a pri odozve na núdzovú situáciu alebo radiačnú mimoriadnu udalosť,
- e) miestnymi orgánmi štátnej správy pri pripravenosti na havarijnú odozvu a pri odozve na núdzovú situáciu alebo radiačnú mimoriadnu udalosť,
- f) obcami a samosprávnymi krajinami pri odozve na núdzovú situáciu alebo radiačnú mimoriadnu udalosť,
- g) vysokými školami, školami, výskumnými, výchovnými a vzdelávacími inštitúciami,
- h) poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ich odbornými zástupcami pre radiačnú ochranu, lekáskymi fyzikmi, lekármi v odbore rádiológia, rádioterapia a nukleárna medicína pri zabezpečení ochrany zdravia pacientov pri vykonávaní diagnostiky a terapie pomocou zdrojov ionizujúceho žiarenia v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti,
- i) klinickým pracovným lekárstvom a pracovnými zdravotnými službami pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti na prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a analýze príčin poškodenia zdravia ionizujúcim žiarením,
- j) komisiou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre zabezpečenie kvality v rádiológii, radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne,
- k) medzinárodnými inštitúciami v oblasti radiačnej ochrany - Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, Vedecký výbor Organizácie spojených národov pre sledovanie účinkov atómového žiarenia na ľudí, Medzinárodná asociácia pre radiačnú ochranu, Medzinárodná komisia pre radiačnú ochranu, Združenie európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany, Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo v rámci Organizácie spojených národov,
- l) orgánmi Európskej únie, Európskej komisie a príslušnými orgánmi a inštitúciami iných členských štátov Európskej únie pri zabezpečení plnenia záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, informovaní o zabezpečení radiačnej ochrany a o radiačnej situácii na území Slovenskej republiky.

1.5. Odborno - metodické vedenie odboru

Činnosť odborov radiačnej ochrany koordinuje a metodicky usmerňuje Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky prostredníctvom Poradného zboru hlavného hygienika Slovenskej republiky pre oblasť radiačnej ochrany, národných referenčných centier a odborných pracovných skupín zriadených na základe rozhodnutia hlavného hygienika Slovenskej republiky.

Poradný zbor hlavného hygienika Slovenskej republiky pre oblasť radiačnej ochrany tvoria krajskí odborníci pre radiačnú ochranu a ďalší odborníci menovaní hlavným hygienikom Slovenskej republiky. Činnosť poradného zboru hlavného hygienika Slovenskej republiky pre oblasť radiačnej ochrany riadi hlavný odborník hlavného hygienika Slovenskej republiky pre oblasť radiačnej ochrany. Členov poradného zboru menuje hlavný hygienik Slovenskej republiky na návrh hlavného odborníka hlavného hygienika Slovenskej republiky pre radiačnú ochranu.

Odborno-metodické vedenie spočíva v

- a) spracovávaní návrhov na realizáciu hlavných smerov rozvoja odboru a podkladov pre uplatňovanie koncepcie v praxi,
- b) metodickom usmerňovaní a zabezpečovaní plnenia úloh na odbore,

- c) príprave podkladov na stanovenie postupov a metód práce vydávaných Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (hlavným hygienikom Slovenskej republiky) v súvislosti s usmerňovaním činnosti v radiačnej ochrane,
- d) usmerňovaní plnenia úloh vyplývajúcich z národných programov, stratégií a akčných plánov týkajúcich sa radiačnej ochrany,
- e) usmerňovaní plnenia úloh vyplývajúcich z odporúčaní Európskej komisie, Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu a Svetovej zdravotníckej organizácie v oblasti radiačnej ochrany,
- f) navrhovaní opatrení na zefektívnenie činnosti odboru,
- g) spolupráci s odborníkmi z ostatných odborov,
- h) príprave návrhov na personálne a materiálno-technické vybavenie pracovísk odboru,
- i) vo vykonávaní metodických návštev regionálnych pracovísk odboru.

Odborno-metodické vedenie pracovísk odborov radiačnej ochrany na regionálnej úrovni vykonáva Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky formou porád, konzultácií, expertíznej činnosti, konferencií a metodických previerok.

1.6. Povinné hlásenie a spracovanie štatistických údajov

Odbor radiačnej ochrany pre analýzu, plánovanie, implementáciu a vyhodnocovanie svojej činnosti využíva tieto zdroje údajov a informácií:

- a) údaje získané v rámci vlastného výkonu štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany,
- b) údaje získané z vlastnej laboratórnej, analytickej, monitorovacej a expertíznej činnosti a údaje získané od ďalších subjektov, ktoré sa podieľajú na monitorovaní ionizujúceho žiarenia,
- c) údaje získané zo Štatistického úradu Slovenskej republiky,
- d) údaje o veľkosti dávok pacientov pri vykonávaní lekárskeho ožiarovania od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti,
- e) údaje od zdravotných poisťovní, napríklad o frekvencii vykonávania jednotlivých typov vyšetrení pomocou zdrojov ionizujúceho žiarenia a celkovom počte vykonaných vyšetrení,
- f) údaje z Národného centra zdravotníckych informácií,
- g) údaje získané od subjektov, ktoré poskytujú služby dôležité z hľadiska radiačnej ochrany,
- h) informácie získané priamo od obyvateľov prostredníctvom dotazníkových akcií.

Každý odbor radiačnej ochrany je povinný jedenkrát ročne vykonať analýzu svojej odbornej činnosti a vypracovať ročnú správu o činnosti odboru. Odbory radiačnej ochrany zriadené na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva odovzdávajú ročnú analýzu a správu o činnosti odboru radiačnej ochrany Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

Odbor radiačnej ochrany Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pravidelne spracováva a vyhodnocuje údaje o veľkosti ožiarovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v Slovenskej republike a o veľkosti dávok pacientov pri lekárskom ožiarovaní (využívanie zdrojov ionizujúceho žiarenia na vyšetrenie pacientov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti).

2. Rozvoj v odbore

2.1. Trendy rozvoja odboru v nasledujúcich 5 - 10 rokoch

Odbor radiačnej ochrany bude aj v budúcnosti vykonávať štátny dozor v oblasti radiačnej ochrany pri vykonávaní činností vedúcich k ožiarovaniu a pri poskytovaní služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany. Cieľom výkonu štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany bude kontinuálne hodnotiť

odôvodnenie ožiarenia ionizujúcim žiarením pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ďalších zamestnancov a obyvateľov, so zvýšeným dôrazom na ochranu tehotných žien a detí a hodnotiť efektívnosť opatrení na zabezpečenie optimalizácie radiačnej ochrany a dodržiavania základných limitov ožiarenia.

V dôsledku zmeny životného štýlu obyvateľstva Slovenskej republiky v posledných desaťročiach a v nadväznosti na opatrenia na úsporu energie v budovách bude aj v nasledujúcich rokoch potrebné venovať zvýšenú pozornosť ožiareniu z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia a preveriť dávkovú záťaž obyvateľov v dôsledku ožiarenia radónom v pobytových priestoroch, verejných budovách a na pracoviskách prostredníctvom realizácie stratégií a uskutočňovania národných radónových programov, ako aj účasťou na medzinárodných projektoch zameraných na obmedzovanie ožiarenia z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia, a v prípade potreby navrhnúť nápravné opatrenia pre existujúce budovy a preventívne opatrenia pre plánovanú výstavbu nových budov na účel obmedzovania ožiarenia z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Vzhľadom na zvýšený záujem verejnosti, ktorý zaznamenávajú odbory radiačnej ochrany v ostatnom období vo vzťahu ku hodnotám aktivity rádionuklidov v jednotlivých zložkách životného prostredia a potravinového reťazca, ktoré sú získavané vykonávaním monitorovania radiačnej situácie na území Slovenskej republiky jednotlivými zložkami radiačnej monitorovacej siete, ako aj k anomáliám vyskytujúcim sa v životnom prostredí (tento záujem je vyvolaný najmä odvysielanými informáciami o haváriách v Černobyle a Fukušime), je nevyhnutné aj v nasledujúcich rokoch pokračovať v monitorovaní radiačnej situácie na území Slovenskej republiky. Cieľom je zabezpečiť systematické a trvalé meranie úrovne rádioaktívnej kontaminácie zložiek životného prostredia a zabezpečiť podklady na systematické hodnotenie a usmerňovanie ožiarenia obyvateľstva a vplyv zdrojov ionizujúceho žiarenia na rádioaktívnu kontamináciu zložiek životného prostredia a informovať verejnosť o nameraných hodnotách, ich variabilite a vplyve na zdravie obyvateľstva.

Údaje o rádioaktívnej kontaminácii životného prostredia budú v núdzovej situácii slúžiť na identifikáciu a charakterizáciu vzniknutého úniku rádioaktívnej látky a šírenie rádioaktívnej kontaminácie. Ak dôjde k núdzovej situácii na území Slovenskej republiky, bude súčasťou monitorovania radiačnej situácie aj prognóza šírenia úniku rádioaktívnej látky a ionizujúceho žiarenia v okolí jadrového zariadenia alebo pracoviska, na ktorom k núdzovej situácii došlo, alebo v okolí miesta, na ktorom došlo k zlovoľnému použitiu zdroja ionizujúceho žiarenia.

Neodborné nakladanie a zaobchádzanie s rádioaktívnymi materiálmi môže viesť k strate kontroly a k tomu, že sa stanú opustenými alebo nechránenými, čo môže mať za následok vážne nehody s environmentálnymi, sociálnymi alebo ekonomickými následkami. V Slovenskej republike je prostredníctvom odborov radiačnej ochrany už dlhodobo zavedený systém, ktorý vedie k minimalizácii možných následkov súvisiacich s nálezmi alebo záchytnými zdrojov ionizujúceho žiarenia alebo iných rádioaktívnych látok. V nasledujúcich rokoch je však naďalej potrebné rádioaktívne materiály mimo kontroly aktívne vyhľadávať.

Na zníženie rizika nelegálneho nakladania s rádioaktívnymi materiálmi a ich možného zneužitia na teroristické účely, je nevyhnutné vypracovať postupy, ktorých cieľom je prevencia, včasná detekcia a rýchla reakcia na prípady nálezov alebo záchytov zdrojov ionizujúceho žiarenia alebo iných rádioaktívnych materiálov a ich následné zabezpečenie, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia obyvateľov.

Smerovanie a ďalší rozvoj činnosti odboru bude v nasledujúcom období ovplyvňovať aj pokrok a vývoj vedeckých poznatkov v oblasti radiačnej ochrany, využívanie nových postupov a nových zdrojov ionizujúceho žiarenia v zdravotníctve a v iných oblastiach hospodárstva, rozvoj informačných

technológií, automatických riadiacich systémov a digitálnych technológií, a bude reagovať aj na zmeny v legislatíve v oblasti radiačnej ochrany a na nové medzinárodné odporúčania a predpisy v tejto oblasti.

Prioritné úlohy pre ďalší rozvoj odboru budú

- a) budovanie a posilňovanie personálnych, inštitucionálnych a finančných kapacít odboru pre výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane,
- b) sledovanie a hodnotenie radiačnej záťaže obyvateľov Slovenskej republiky,
- c) zavádzanie nových informačných systémov pre oblasť radiačnej ochrany,
- d) udržiavanie prevádzkyschopnosti radiačnej monitorovacej siete,
- e) účasť na národných programoch a medzinárodných programoch a projektoch zameraných na radiačnú ochranu pracovníkov, obyvateľov, pacientov,
- f) budovanie infraštruktúry pre pripravenosť a odozvu na riešenie núdzových situácií,
- g) informovanie odbornej verejnosti a laickej verejnosti o problematike a výsledkoch činnosti odboru v oblasti radiačnej ochrany a podieľanie sa na efektívnej výchove k zdraviu obyvateľstva prostredníctvom cielených kampaní,
- h) príprava a aktualizácia odborných usmernení a metodických dokumentov,
- i) spolupráca so zainteresovanými odbornými spoločnosťami a medzinárodnými inštitúciami.

2.2. Systém kontroly kvality činnosti odboru

Kontrolu kvality činnosti odboru radiačnej ochrany vykonáva Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s hlavným odborníkom hlavného hygienika Slovenskej republiky pre oblasť radiačnej ochrany.

Kontrolná činnosť je zameraná na

- a) hodnotenie riadiacej práce odboru - personálne obsadenie,
- b) systém postgraduálnej výchovy pracovníkov,
- c) organizačný, spisový a prevádzkový poriadok, spôsob vedenia dokumentácie, plán činnosti a jeho plnenie, dodržiavanie lehôt plnenia úloh a lehôt podľa osobitného predpisu,³⁾
- d) prístrojové vybavenie odboru,
- e) hodnotenie plnenia hlavných úloh, projektov a špecializácie odborných činností,
- f) hodnotenie zamerania, úrovne a výsledkov štátneho dozoru,
- g) zavádzanie nových metód práce,
- h) hodnotenie expertíznej činnosti odboru – rozsah a odborná úroveň vykonanej expertíznej činnosti,
- i) prezentáciu výsledkov činnosti odboru - semináre, konferencie, publikácie, masmédiá a podobne,
- j) špecifické problémy regiónu,
- k) hodnotenie spolupráce s ostatnými odbornými radiačnej ochrany regionálnych úradov verejného zdravotníctva,
- l) hodnotenie spolupráce s inými orgánmi a inštitúciami.

2.3. Medzinárodná spolupráca

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky je styčným miestom na komunikáciu s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu v oblasti radiačnej ochrany a spolupracuje s ministerstvami a s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, s orgánmi Európskej únie, príslušnými orgánmi a inštitúciami iných členských štátov Európskej únie a zastupuje Slovenskú republiku v orgánoch Európskej únie a medzinárodných organizáciách v oblasti radiačnej ochrany. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej

³⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

republiky ďalej zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti radiačnej ochrany vrátane plnenia záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, kontroluje plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv a zúčastňuje sa na riešení národných a medzinárodných programov významných pre radiačnú ochranu.

Pracovníci odborov radiačnej ochrany v rámci medzinárodnej spolupráce

a) s Európskou úniou

sa pravidelne zúčastňujú rokovaní expertných skupín Rady Európskej únie a Európskej komisie s cieľom vzájomnej výmeny poznatkov z hodnotenia úrovne radiačnej ochrany v Európe a zúčastňujú sa na tvorbe legislatívy Európskej únie vo vybraných oblastiach,

b) s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu

ako členovia výborov Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu, spolupracujú na medzinárodných projektoch a regionálnych projektoch týkajúcich sa radiačnej ochrany, zabezpečujú v Slovenskej republike stáže zahraničných expertov, semináre, workshopy a tréningové kurzy so širokou medzinárodnou účasťou,

c) s Organizáciou spojených národov

zastupujú Slovenskú republiku vo Vedeckom výbore Organizácie spojených národov pre účinky ionizujúceho žiarenia,

d) so Svetovou zdravotníckou organizáciou

plní Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky úlohu (24 hodín nepretržite) funkciu Národného ohniskového bodu, ktorý je zriadený na odbore radiačnej ochrany na plnenie povinností vyplývajúcich z medzinárodných zdravotných predpisov,

h) so Združením európskych dozorných orgánov v oblasti radiačnej ochrany

zastupujú Slovenskú republiku v jej predstavenstve, výboroch a odborných pracovných skupinách.

Pracovníci odborov radiačnej ochrany ďalej spolupracujú v problematike radiačnej ochrany s Agentúrou pre atómovú energiu pri Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, Organizáciou pre výživu a poľnohospodárstvo v rámci Organizácie spojených národov a s členskými štátmi Európskej únie a s inými štátmi Európy a sveta a pravidelne sa zúčastňujú na formálnych bilaterálnych rokovaníach (na základe medzinárodných zmlúv), neformálna spolupráca prebieha so všetkými susednými štátmi, ako aj s ďalšími štátmi (Arménsko, Bulharsko, Nemecko, Francúzsko, Fínsko, Slovinsko, USA). Spolupráca je zameraná na výmenu skúseností v oblasti radiačnej ochrany.

3. Vzdelávanie pracovníkov v odbore

Vzdelávanie pracovníkov odborov radiačnej ochrany sa vykonáva v súlade s osobitnými predpismi.⁴⁾

3.1. Pracovníci v odbore a ich ďalšie vzdelávanie

Odbor radiačnej ochrany má multidisciplinárny charakter. Na odbore a oddeleniach radiačnej ochrany pracujú:

a) jadroví fyzici a fyzici,

b) jadroví chemici a chemici,

⁴⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

- c) lekári a biológovia,
- d) laboratórni diagnostici,
- e) verejní zdravotníci,
- f) iní odborníci na radiačnú ochranu,
- g) zdravotnícki a chemickí laboranti,
- h) informatici, dátoví analytici,
- i) iní odborníci.

3.2. Špecializačné štúdium

V súčasnosti žiadna akreditovaná inštitúcia nevykonáva špecializačné štúdium v odbore radiačná ochrana. Do času, kým nebude zabezpečené špecializačné štúdium v tomto odbore, sa bude môcť špecializačné štúdium vykonávať v príbuzných oblastiach podľa osobitného predpisu.⁴⁾

3.3 Certifikačná príprava

Certifikačná príprava sa v odbore radiačnej ochrany nevykonáva.

3.4. Sústavné vzdelávanie

Sústavné vzdelávanie pracovníkov v odbore radiačná ochrana sa v súlade s osobitným predpisom⁵⁾ uskutočňuje formou

- a) odborných stáží, seminárov a vzdelávacích podujatí vo výskumných a vzdelávacích inštitúciách a odborných agentúrach v oblasti radiačnej ochrany a na zahraničných pracoviskách dozoru v radiačnej ochrane,
- b) doktorandského štúdia,
- c) prezenčných a e-learningových kurzov Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu,
- d) účasti na odborných kurzoch, vzdelávacích podujatiach a workshopoch organizovaných Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu alebo zahraničnými výskumnými inštitúciami,
- e) účasti na odborných konferenciách,
- f) účasti na seminároch v rámci konzultačných dní radiačnej ochrany organizovaných dvakrát ročne Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a príslušnými regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva.

4. Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa Konceptia odboru ochrany zdravia pred žiarením uverejnená vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ročník 56 zo dňa 26. marca 2008.

5. Účinnosť

Táto koncepcia nadobúda účinnosť dňom 1. júna 2021.

PhDr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky

⁵⁾ § 42 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

OZNAMOVACIA ČASŤ

Straty a odcudzenia pečiatok

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky oznamuje, že zdravotníckym zariadeniam boli odcudzené (stratené) pečiatky, ktorých zoznam je uvedený v prílohe tohto oznámenia. Pri zneužití týchto pečiatok na vystavenie lekárskeho predpisu a iných dokumentov, ktoré sú súčasťou zdravotnej dokumentácie, alebo pri falšovaní verejnej listiny touto pečaťou, treba túto skutočnosť okamžite oznámiť policajnému orgánu, príslušnému lekárovi samosprávneho kraja a ministerstvu zdravotníctva. Po dátume, ktorý je uvedený ako predpokladaný termín odcudzenia alebo straty, je pečať neplatná.

Príloha k oznámeniu

Zoznam neplatných pečiatok

1. Text pečiatky

ÚNB
Nem. Staré Mesto
Bratislava

P40707023503
MUDr. Daniel Salma
lekár
A06232801

Strata pečiatky bola zistená 25. mája 2021.